

Od osmih krajevnih skupnosti je sedem že sestavilo svoje osnutke, ki jih bodo še popravili in prilagodili svojim krajevnim potrebam in možnostim. Sedaj, ko so krajevne skupnosti svojo temeljno nalogo skoraj že opravile, se pred njih postavljajo nove naloge, ki izhajajo iz določil statutov. Gre v prvi vrsti za to, da krajevne skupnosti zadržijo nadaljnji razvoj. V tej zvezi pa je nujno, da se čimprej lotijo sestavljanja svojih enoletnih in perspektivnih delovnih načrtov. Prav je, da sedaj, ko v občini razpravljamo o smernicah nadaljnega družbenega in gospodarskega razvoja za prihodnjih sedem let, o istem razmišljamo tudi v krajevnih skupnostih. Torej gre za to, da si krajevne skupnosti za daljšo časovno razdobje programirajo svoj lasten razvoj, ki pa mora temeljiti na realnih materialnih osnovah in na dejanskih potrebah, ki se gotovo izražajo v raznih oblikah. Naj naštejemo nekaj stvari, ki bi jih krajevne skupnosti pri programiranju letnega ali perspektivnega delovnega načrta nujno morale upoštevati.

Znano je, da so obrtne dejavnosti v naši občini še vedno slabo razvite ne glede na davčne olajšave. Za to bi bilo prav, da bi KS tam kjer so največje potrebe po obrtnih uslugah razmislile o ustanovitvi obrtnih delavnic oz. servisov. Najceneje bi bilo, da bi v teh delavnicah zaposlovali delavce, ki so sicer v rednem delovnem razmerju. To je po novih predpisih obrtnih dejavnosti tudi mogoče. Posebne naloge glede na naravne pogoje se postavljajo tudi pri razvoju turizma. Tu bi morale krajevne skupnosti z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami stremeti predvsem za to, da se turistične postojanke ustanavljajo tam, kjer imamo največ naravnih pogojev in kjer bo tudi izkazana rentabilnost. V komunalni dejavnosti, zlasti pa pri popravilu krajevnih cest so krajevne skupnosti tudi doslej mnogo storile, samo, da je bilo to delo večkrat premalo načrtno, saj so nemalokrat vlagala sredstva tam, kjer ni bilo posebne potrebe. Zato bi bilo posebno pomembnejšim cestam dati prednost v delovnih načrtih, ne glede na to, kdo je sredstva prispeval.

Zelo hvaležna je tudi naloga urejanja oz. olepševanja krajev. Privlačno urejena zunanost krajev lahko zlasti mnogo pomeni pri nadaljnjem razvoju turizma. Že večkrat smo doslej pisali in govorili o organizaciji otroških zavetišč, ki bi prišla v poštev na kmečkih območjih. Zelo pomembne naloge se postavljajo pred KS pri financiranju kulturno-prosvetne dejavnosti, zlasti pri urejanju kino dvoran. Vse KS na območju katerih še nimajo kinodvoran ali bolje rečeno širokotračnih kinoaparatur, naj bi v svojem perspektivnem delovnem načrtu predvidle, odkod dobiti sredstva. Nekatere KS bodo morale razmišljati o ureditvi krajevnih vodovodov, kopališč itd. Našteli smo le nekaj najvažnejših nalog, ki jih velja v delovnih načrtih upoštevati. Pri vsem programiranju in delovanju pa je potrebno izhajati iz tega, da večino potrebnih sredstev zagotavljajo občani sami.

Domače NOVICE

LETO IV.
Štev. 8

Izdaja OBČINSKI ODBOR SZDL LENART
LENART, 23. APRILA 1964

POROČILO O DELU SLUŽBE DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA SKUPŠČINA RAZPRAVLJALA O NEKATERIH STATUTIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

Sprejet poslovnik skupščine občine Lenart — Odborniki potrdili zaključni račun proračuna, davčni zaključni račun in zaključne račune skladov za leto 1963. — Odobreno poslovanje »Završke kletke« v Zavrhu.

Na seji skupščine občine Lenart, ki je bila 7. aprila, so odborniki poslušali poročilo direktorja Službe družbenega knjigovodstva za okraj Maribor, ki je uvodoma govoril o pomenu in nalogah te službe. Dejal je, da je služba družbenega knjigovodstva družbeni evidentičar, blagajnik, kontrolor in analitičar. Služba družbenega knjigovodstva skrbi za pravilno izvajanje materialnih, finančnih predpisov in postopkov. Skrbi za to, da se sredstva trošijo v skladu s sklepi samoupravnih organov in v okviru zakonitih možnosti. V tej zvezi opravlja tudi preventivno dejavnost, ki je usmerjena k preprečevanju raznih prestopkov materialno finančne narave. Služba DK je važen faktor našega sistema samoupravljanja. Ta služba z analizami stanja v delovnih organizacijah uspešno pomaga pri sprejemanju najbolj ustreznih ukrepov. Kontrolira tudi, kako se izvajajo inventure, ki bi bile sicer v več primerih zgolj formalnost, ne pa odkrivanje dejanskega stanja. Izhajajoč iz vsega tega služba družbenega knjigovodstva deluje v korist družbene skupnosti in vsake delovne organizacije posebej.

Po izvajanju predstavnika SDK je odbornik skupščine Ludvik Štelcer vprašal, zakaj je prišlo do ukinitve podružnice narodne banke v Lenartu in če so se z ukinitvijo stroški koristnikov

bančnih uslug kaj zmanjšali. Edo Zorko, predsednik skupščine mu je odgovoril, da se je skupščina potegovala za to, da bi podružnica ostala, zlasti pa se je zavzemala za ustrezno tolmačenje potrebe po njeni ukinitvi. Na zahtevo je skupščina dobila iz Beograda od SDK zelo skop dopis v katerem je bilo rečeno, da so se v Beogradu tako odločili. Franc Rant, direktor SDK iz Maribora pa je dejal, da so bili določeni od Beograda pogoji za obstoj podružnice. Ker lenarska podružnica teh pogojev ni izpolnjevala, so jo ukiniteli. Povedal je še, da se je število uslužbencev v združeni banki zmanjšalo za 28. Priporočal je delovnim organizacijam, naj čimveč poslujejo preko pošte zaradi štednje sredstev za plačilo potnih stroškov. Skupščina je po poročilu in razpravi sprejela več sklepov o SDK, ki jih objavljamo v današnji številki.

Skupščina je tudi razpravljala o nekaterih statutih delovnih organizacij. Komisiji za statute delovnih organizacij pri občinski skupščini je bil v obravnavo do roka predložen statut KZ Lenart, delavske univerze in Osnovne šole Lenart. Zato je skupščina razpravljala samo o teh statutih. Po poročilu komisije za statute delovnih organizacij, ki ga je podal njen predsednik Gabriel Kosi, se je k razpravi

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zbiramo dokumente o naši preteklosti

V uredništvu »Domačih novic« bi radi obogatili arhiv s fotografijami in drugimi dokumenti, ki bi nam približali našo preteklost. Zelo bi nas zanimalo fotografije raznih dogodkov v letih pred prvo svetovno vojno, med njo in v času do druge svetovne vojne. Prav posebej pa si želimo slik in dokumentov iz časov narodnoosvobodilne vojne. Dobrodošle nam bodo slike o starih objektih in običajih, zlasti tistih, ki že izumirajo. Ustregli nam boste tudi s slikami ljudi, ki so se svojčas proslavili v dobrobit naših ljudi. Skratka: radi bi imeli vse, kar nam lahko čimbolj nazorno ilustrira našo preteklost.

DRAGI BRALCI!

Dokumente za katere menite, da bi jih lahko uporabili, pošljite najkasneje do 15. MAJA 1964 NA NASLOV: UREDNIŠTVO »DOMAČE NOVICE«, LENART, RADGONSKA CESTA 9. Poslane dokumente bomo prefotovali IN JIH VRNILI DO VKLJUČNO 15. JUNIJA LETOS. Tistih dokumentov, ki so jih lastniki pripravljene odstopiti uredništvu brez vrnitve, ne bomo vračali, kar pa je potrebno označiti. PRIČAKUJEMO VELIK ODZIV NAŠIH BRALCEV. Skupaj z dokumenti pošljite točen naslov bivališča.

Uredništvo

Na skupni seji zveznega in gospodarskega zbora so razpravljali o tem, naj bi delovnim organizacijam omogočili čimvečjo samostojnost v razpolaganju z dohodkom.

Predsednik republike Tito si je ogledal Slavonski Brod in okoliške kraje, ki jih je prizadel potres.

Na konferenci OZN o trgovini in razvoju so razpravljali o tem, da bi bilo potrebno čimprej ustanoviti fond za kapitalni razvoj nerazvitih oziroma manj razvitih dežel.

Izvedelo se je, da bo predsednik Tito obiskal Poljsko.

16. aprila je predsednik Alžirske republike Ahmed Ben Bela odprl prvi kongres Fronte za narodno osvoboditev Alžirije. Generalni sekretar CK ZKJ Josip Broz Tito je kongresu poslal poslanico v kateri poudarja vlogo FLN za osvoboditev Alžirije in toplo pozdravlja delo kongresa.

15. aprila se je z mitingom v Kolašinu začela letošnja zvezna mladinska delovna akcija na Jadranski magistrali.

Na mitingu v Kremlju je 15. aprila Nikita Hruščov prvi sekretar CK KPSS in predsednik vlade ZSSR obtožil kitajske voditelje, da so privedli s svojo razbijaško dejavnostjo mednarodno komunistično gibanje na rob razkola. Dejal je, da ne gre za nikakršno teoretično polemiko, temveč za željo kitajskih voditeljev, da vsilijo svojo hegemonijo socialističnemu taboru in svetovnemu komunističnemu gibanju. Dejal je še, da se Sovjetska zveza ne bo nikdar odpovedala komunizmu zaradi sporov s KP Kitajske. CK KP SZ je poslal preko svojega tiska pro-majski pozdrav vsem ljudem sveta. Med pro-majskimi pozdravi je dobila posebno mesto Jugoslavija, ki jo pozdravljajo takole: »Brat-ski pozdrav, delovnim ljudem SFRJ, ki gradijo socializem. Živelo večno in nerazdružljivo prijateljstvo ter sodelovanje med sovjetskimi in jugoslovanskimi narodi.«

Na slavnostni seji upravnega odbora Sklada Borisa Kidriča v Ljubljani so podelili letošnje Kidričeve nagrade dr. Petru Gosarju, akademiku prof. dr. Aliji Kosiću in dr. Dušanu Kermannerju. V Ljubljani je bil pred nedavnim občni zbor republiškega sveta Zveze sindikatov. Na občnem zboru so veliko govorili, kako omogočiti višji žoljenjski standard delovnim ljudem. Menili so, da je višji žoljenjski standard eden od pogojev za hitrejšo rast proizvodnje. Za novega predsednika slovenskih sindikatov je bil ponovno izvoljen Frac Popit.

V Jugoslaviji je bil na krajšem obisku predsednik vlade Trinidada in Tobaga dr. Eric Williams. Williams je sprejel tudi predsednik republike Tito.

Na Cipru še vedno ni vzpostavljeno normalno stanje. Od časa do časa kljub prisotnosti sil OZN pride do spopadov med Turki in Grki. Pri nas je bila na obisku delegacija vlade Poljske, ki jo je vodil podpredsednik Pjotr Jaroszevic. Podpredsednik Poljske vlade je vodil delegacijo na šestem zasedanju jugoslovansko-poljskega komiteja za gospodarsko sodelovanje.

V LENARTU SE LETOS avtomatska telefonska centrala

V teku je montiranje prve avtomatske telefonske centrale v občini Lenart. V tej zvezi smo upravniku lenarske pošte Ivanu Baniču, postavili nekaj vprašanj.

Kakšne prednosti bodo imeli telefonski naročniki z uvedbo nove avtomatske telefonske centrale?

V sedemletnem družbenem načrtu je predvideno, da bo v Sloveniji celotna telefonija avtomatska.

Razprava o statutih krajevnih skupnosti

Občinski odbor SZDL Lenart je slical posvetovanje o dosedanjem delu krajevnih skupnosti in o njihovih statutih. Na posvetovanju so ugotovili, da so skoraj vse KS že sestavile svoje statute, ki pa so precej pomanjkljivi, saj so premalo konkretni. Vsi tudi niso usklajeni z ustavo. Nekateri tudi enaka vprašanja različno obravnavajo. Je tudi precej nejasnosti, kaj so zbori volivcev in kaj zbori občanov. V precej primerih ni jasno, kdo sprejme statut KS, kdo skliče prvo sejo sveta, kdo opravlja tehnične posle oz. tajniške dolžnosti. V nobenem statutu ni členov, ki bi govorili o materialni osnovi skupnosti. Precej statotov obravnava vlogo poravnalnih svetov precej obširno in jim daje pravice, ki jih nimajo. Vsi statuti veliko govorijo o javnosti delovanja, vendar so tozadevna določila zelo nerazumljiva. Na vsa ta vprašanja so na posvetovanju skušali najti ustrezen odgovor. Sklenili so, da bodo sklicali s sveti KS posebna posvetovanja na katerih bo mogoče vsa vprašanja povezana s statutom obravnavati in nejasna oziroma slabo postavljena tudi razčistiti.

JUNAKI BLAZIN

ROKOBORCI LENARTA: ZNUDERL, SENVETER IN MAJCENOVIČ NA POTI DO NAJVIŠJIH NASLOVOV

Na mladinskem rokoborskem prvenstvu Jugoslavije v zahodni skupini, ki je bilo v Zagrebu, so se Lenarčani zelo dobro plasirali. Od 39 tekmovalcev so se Znuđerl, Senveter in Majcenovič z doseženimi prvimi mesti plasirali v finale državnega mladinskega prvenstva v rokoborbi, ki bo na Dan mladosti varjetno v Srbiji.

To je zopet eden velikih podvigov lenarskih junakov blazin. Od štirih, ki so sodelovali na zagrebškem tekmovalstvu, so kar trije dosegli največje število točk in uvrstitev med najboljšo mladinske rokoborce v državi. Tudi ta uspeh naj bo spodbuda vsem tistim, ki še oklevajo in se ne vpišejo med rokoborce. Lenarski »Partizani« vabi vse, ki imajo veselje do rokoborbe, naj se čimprej prijavijo.

tizirana. To pomeni, da bo lahko vsak telefonski naročnik govoril ob vsakem času s katerikoli telefonskim naročnikom v Sloveniji neposredno.

Lenarska avtomatska centrala bo zaenkrat povezana z Mariborom. Vsakdo bo lahko govoril ob vsakem času na liniji med našo občino in Mariborom.

Kdaj bo centrala začela obravnavati?

Lahko povem, da je centrala že preizkušena. Položiti je treba le še neke kable in urediti preklopnike v Mariboru. Predvidoma bo nova avtomatska centrala v Lenartu dana v javni promet enkrat meseca junija letos.

Kdo je investitor in koliko bo stala montaža nove centrala?

Investitor je PTT podjetje Maribor. Centrala je vredna 6 milijonov din. Izdelala jo je naša znana tovarna »Iskra« v Kranju. Centrala v Lenartu bo najnovejša izvedba tovrstnih central.

Montaža in nabava centrale bo po vsej verjetnosti stala okrog 10 milijonov din.

Koliko naročnikov bo priključenih na novo centralo?

Poleg vseh naročnikov v Lenartu bo na našo centralo še priključenih 5 bližnjih poš. Na teh poštah bodo takojimeno pol avtomatske centrale. Priključene pošte bodo imele enake ugodnosti kot naročniki v Lenartu.

Dovolite, naj na koncu še omenim, da imamo poštni delavci v občini Lenart sindikalno svojo grupo v okviru katere so zaradi izmenjave izkušenj od časa do časa sestajamo. Skušamo uresničiti načelo hitrega, točnega in sigurnega posredovanja telefonskih in drugih poštnih uslug. Vse to pa bomo še izboljšali, zlasti z uvedbo novih sodobnih poštnih naprav.

Primarij dr. Franjo Radšel

Malo je bolnikov, KI SE ZARES ZDRAVIJO

Alkoholiki so nedostopni za nasvete zdravnikov

Le redki so TBC bolniki, ki redno sodelujejo z zdravniki in ki tudi dosledno spoštujejo nasvete zdravnikov od začetka do konca zdravljenja. Zdravljenje se zlasti zataknje takrat, ko bi se naj bolniki zdravili v domači oskrbi. Ker neredno jemljejo zdravila, kaj kmalu nastopi neobčutljivost bakterij do zdravil. Če pride do tega, ni več sredstev s katerimi bi bilo mogoče zdraviti, saj so vsa nemočna. Mogoča je sicer uporaba drugih zdravil, ki pa niso na izbiri. Taki bolniki okužujejo zdravo okolico z bacili, ki so vnaprej neobčutljivi za naša najboljša zdravila. V Sloveniji je po zadnjih podatkih že okoli 6 odstotkov takih bolnikov. Naša zdravilišča, dispanzerji in patronažne službe nenehno poučujejo bolnike o vseh nevarnostih novodobnega zdravljenja in o potrebi rednega jemanja zdravil, da ne bi nasto-

pila neobčutljivost, toda vse kaže, da bolnikom ne gre v glavo. Pogosto tuberkulozni bolniki pripovedujejo, da so v zdravilišču redno jemali predpisana zdravila. Nekateri so jih prinesli celo domov, kjer so jih hranili. Neredni bolniki imajo za zdravnika tisež izgovorov in opravičil, samo, da jim ni treba jemati zdravil. Staro kmečko pravilo, ki sem ga pogosto slišal med našimi kmeti je bilo, da tisti, ki se je sprl z lastnim advokatom pravilo že izgubil. Torej je tudi tisto bitko že izgubil, ki ne uboga svojega advokata — zdravnika. Zalostno je, da računa za to izgabo ne plačujejo samo bolniki, ampak v precej primerih tudi skupnost.

Poseben problem še predstavljajo alkoholiki. Izkušnje namreč kažejo, da so praktično za vse naše nasvete nedostopni. S tem pa predstavljajo ogromno nevarnost za vse zdrave.

IMENOVANJA

Občinska skupščina Lenart v Slov. goricah je na seji 7. aprila imenovala več članov v razne komisije. Med drugim je tudi razrešila člane disciplinskega sodišča in imenovala nove. Za no-

ve člane disciplinskega sodišča pri občinski skupščini so bili imenovani Rudi Pen za predsednika, Ivan Ivnik, Marija Klobučar, Franc Kline in Feliks Vogrin.

SKUPŠČINA RAZPRAVLJALA O NEKATERIH STATUTIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

(Nadaljevanje s 1. strani)

priglasil odbornik Viktor Kraner, ki je menil, naj bi v statutu Agrokombinata KZ Lenart določili, naj bi bila kooperacijska proizvodnja ločena kot obračunska enota, da bi bilo mogoče vsak čas gotoviti, kakšno je ekonomsko stanje pogodbenega sodelovanja. Ivan Fras, odbornik iz Oseka je menil, da bi združniki morali biti v združenem svetu zastopani z večjim številom kot sedaj določa statut. Po njegovem naj bi jih bilo vsaj 50 odstotkov. Edo Zorko mu je pojasnil, da je razmerje določeno s predpisom in, da bi se le to moralo ravnati po ustvarjenem dohodku.

Po razpravi so odborniki izglasovali za predloge, ki naj bi jih predlagatelji statotov upoštevali.

Skupščina je razpravljala o poslovniku skupščine in ga sprejela. Odborniki so potem, ko so poslušali poročevalce še potrdili zaključni račun proračuna in skladov občine Lenart za leto 1963, davčni zaključni račun občine za preteklo leto in izglasovali spremembo odlokov o ustanovitvi kmetijskega, gozdnega in komunalnega sklada. Sprejeli so tudi odlok o spremembi odloka o krajevnem samopriskvku. Goslinskemu podjetju Lenart pa nadalje izglasovali odobritev gostišča v Zavrhu, ki bi poslovalo pod imenom »ZAVRSKA KLETA«. Pred zaključkom seje so še obravnavali poročilo komisije za volitve in imenovanja.

Obvestilo

Okrajni odbor RK Maribor ima svoje počitniške domove oziroma okrevališča za otroke iz mariborskega okraja. Letos pride iz občine Lenart v poštev za okrevalenje v teh okrevališčih 50 otrok, ki so šibkega zdravja.

Otroci so v zdravilišču pod stalnim zdravniškim nadzorom, delni pa so tudi zdravega zraka in morske vode. Prijave sprejemajo šole, katerim smo poslali potrebne tiskovine. V poštev pridejo otroci tistih staršev, ki so socialno varovani in otroci, ki so stari pet let. Te otroke je potrebno čimprej prijaviti. **KER GREDO ZE OKROG 15. MAJA V PUNAT.** V času šolskih počitnic konec junija pa bodo šli v PUNAT SOLOOBVEZNI OTROCI. Ti otroci pridejo v poštev iz vseh razredov, če so socialno varovani.

STARI, POBRIGAJTE SE, DA BODO OTROCI, KI PRIDEJO V POŠTEV PRAVČASNO VPISANI PRI RAZREDNIKU NA SOLI, OB TORKIH IN SREDAH NAJ SE OTROCI, KI NAJ BI ŠLI LETOVAT, ZGLASILJO PRI ZDRAVNIKU V ZDRAVSTVENEM DOMU PRI LENARTU. Druge dneve naj ne hodijo k zdravniku, ker so samo ob teh dnevih rentgenski pregledi. **ROK ZA PRIJAVO IN ZDRAVNIŠKI PREGLED JE 15. MAJ 1964.** IZJEMA SO PREDŠOLSKI OTROCI, KI NAJ SE PRIJAVIJO DO VKLJUČNO 27. APRILA LETOS.

Podrobnejše informacije dobite na občinskem odboru RK Lenart vsak dan od 7. do 12. ure.

OBČINSKI ODBOR RK LENART

STROGO

ZAUPNO

Stališče OO ZMS Gradišče o članku »Mladina in hišnik«

29. februarja letos je bilo na poslovnem večeru od fantov, ki so šli k vojakom, izjemoma veliko število mladine. Takrat je tudi prišlo do dogodka, ki ste ga objavili pod naslovom »Mladina in hišnik« v rubriki »Strogo zaupno«. O vsem, kar je bilo doslej v tej zvezi objavljene, zastopa OO ZMS Gradišče naslednje stališče:

Hišnik je resnično prišel med mladino v vinjem stanju. Prijetno družbo je zaprosil za nekaj besed. Družba ga je poslušala. Govoril je o potrebi po kopanju jarkov za vodovod za prosvetni dom. Mladina je predlog o tem, da bi pomagala, soglasno sprejela. Potem je hišnik govoril o tem, koliko časa se mladina lahko zadržuje v mladinski sobi in dejal: »Mladina se po 22. uri ne sme zadržavati v mladinski sobi«. Te besede so mladino hudo vnemirile. Predsednica je hišnika želela umiriti, kar se ji ni posrečilo. Predsedniščinne besede so hišnika še bolj vznemirile. Na njene besede je takole reagiral: »Mi nismo Lenarčani, mi smo Gradiščani«. S takim govorjenjem se mladina ni mogla strinjati, saj je bilo navzočih tudi nekaj mladincev iz Lenarta. Eden od mladincev je medtem dejal: »Če je tako prav, pa grem domov.« Hišnik pa

je na to takole odgovoril: »Tebe imam že do vratu. Ti nisi mladinec.« Ta tovariš pa je dejansko član mladinske organizacije. Mladina se je zatem razšla. Kaj se je dogajalo na cesti med vodjo dramske sekcije ter hišnikom, nam ni znano, ker nismo bili navzoči.

Mladinka Gustika Skrget, ki je bila navzoča pri dogodku, je na prigovarjanje nekaj mladincev napisala članek o tem dogodku s katero vsebino se aktiv ZMS v Gradišču strinja.

Po objavljenem članku je hišnik zahteval poravnavo med piscem članka in njim. Imenovana je bila na obravnavo klicana tik pred začetkom, tako, da ni imela časa posvetovati se z ostalimi mladinci. Na poravnavi je tov. Skrgetova privobila v preklic članka iz naslednjih razlogov:

Na njo se je izvajal moralni pritisk, hkrati pa je imela še tremo. Pristala je tudi zato, ker je bila pred odhodom v Ljubljano zaradi nastopa službe. Preklic je objavila brez vednosti ostalih mladincev ter se OO ZMS Gradišče s preklicom in njegovo vsebino ne strinja.

OO ZMS Gradišče

Sebičnost, ki ji ni para

Ljudje, ki živimo v urejeni družbi smo za to, da si drug drugemu pomagamo, kadar je to potrebno. To načelo takozvane vzajemnosti je uzakonila tudi naša socialistična ustava. Žal se še vedno najdejo ljudje, ki so

tako sebični, da odpovedo celo takrat, ko naj bi dali svojo kri za druge ljudi, ki so je potrebni. Najdejo pa se tudi taki, ki tega niso pripravljene stoniti, čeprav so že sami dobili tujo kri.

V nekem kraju v naši občini se je v neki družini zgodilo, da so kar trije družinski člani dobili transfuzijo krvi. Vsem so kri v celoti zamenjali. Sedaj ta družina živi v sreči in zadovoljstvu. To pa predvsem zato, ker se je našel človek, ki je daroval svojo kri, da bi nekoga rešil. In v tem primeru je rešil troje človeških življenj. Rdeči križ je kasneje to družino pozval, naj bi dali kri za tiste, ki so je potrebni. Pozvana seveda ni bila zato, da bi nujno morala dati kri, temveč bolj zato, da zdravnik ugotovi, če bi od daja krvi ne škodovala zdravju. V tem primeru bi članu te družine kri odvzeli. Žal se na večkratno vabilo ni odzval, čeprav je sam prejel kri tujega človeka.

To je primer sebičnega ravnanja, ki je vreden obsojanja. Imena nismo objavili, ker ni niti toliko pomembno, saj ta primer ni niti tako osamljen. Tisti, ki pa čuti, da je prizadet, naj o deh vrsticah razmisli in se odloči.

VODOVOD ZA PROSVETNI DOM

V Gradišču so pred dnevi končali z montažo vodovoda za prosvetni dom. Tako so rešili problem pomanjkanja vode v kinokabinah, sanitarijah in v šolski mlečni kuhinji, ki gostuje v kulturnem domu.

S. S.

V soboto 2. maja velika zabava na Zavrhu

POSTREGLI VAM BODO Z
DOMAČIMI
SPECIALITETAMI

Razne organizacije v občini se pripravljajo na praznovanje prvega maja — praznika delovnih ljudi. Večina naših ljudi bo, kakor kaže, odšla na razne izlete v oddaljene in bližnje turistične postojanke.

Gostinsko podjetje iz Lenarta se je odločilo ustreči ljubiteljem narave, dobrih jedi in pijače tako, da bo pripravilo V SOBOTO, 2. MAJA VELIKO ZABAVO V IZLETNISKI SLOVENJEGORISKI POSTOJANKI ZAVRH PRI VOLIČINI.

Gostinsko podjetje je v Zavrhu uredilo gostišče v ljudskem stilu pod naslovom »Završka klet«, kjer bo gostom stregla znana Završka Katica.

V ZAVRHU BODO GOSTI POSTREŽENI Z GIBANICAMI, MESOM IZ TUNJKE, DOMAČIMI KLOBASAMI IN NAJBOLJSIM VINOM.

ZA TISTE, KI RADI POSKOČIJO IN POSLUŠAJO LEPO GLASBO, PA BO IGRALA PRIZNANA GODBA.

DOBRODOSLI V ZAVRHU!

GOSTINSKO PODJETJE
LENART

Piše: Ivan Knuplež

Problemi, uspehi in načrti KZ Zg. Ščavnica – Velka

ENOTNA POLITIKA EDINA MOZNA POT IN POGOJI ZA IZPOLNITEV NALOG
V POGLEDU SOCIALIZACIJE KMEČKE ZEMLJE

Kar v začetku bi ponovil stari pregovor: »kjer se borita dva, tretji dobiček ima«. Gre za neskladno in neenotno politiko, ki je posledica obstoja dveh kmetijskih gospodarskih organizacij na enem delovnem področju; konkretno naše kmetijske zadruge in Ekonomske enote Agrokombinata Maribor na Velki. Obe gospodarski organizaciji bi naj imeli enoten cilj: strniti zemljišča in začeti z intenzivno in specializirano proizvodnjo, pospešiti odkup zemljišč, zgraditi potrebne objekte in usposobiti zemljišča, ki jih odkupita, za takojšnjo intenzivno proizvodnjo. Temu pa ni tako. Obe gospodarski organizaciji imata sedaj raztresena zemljišča po celem področju in za primer: naša zadruga vozi reprodukcijski material (hlavski gnoj in mineralna gnojila) na Velko in Lokavec, iz EE Agrokombinata pa vse to vozijo zopet v dolino Dražen vrha in v Lokavec. Na isti način pošiljamo na ta razstrčena zemljišča delovno silo in stroje, pri čemer zaradi zamude časa in nepotrebnih dolgih prevozov znatno podražimo kmetijsko proizvodnjo. Upravičeno lahko trdim, da se zaradi takega načina dela in zaradi take politike podraži proizvodnja npr. črnega ribeza najmanj za 40 din, proizvodnja pšenice najmanj za 15 do 20 din, sadje za 20 din, krma za 8 din itd. EE Agrokombinata na Velki je začela naši zadruzi konkurirati tako, da je poslala na teren svoje kmetijske tehnike, ki so poleg blatenja naše zadruge čes: »ne hodite več v kooperacijo

z zadruzo, saj ta vas okrog prinaša in če boste z njo kooperirali, boste kmalu ob zemljo itd.«, ponujali kmetom za kooperacijo v travništvu umetna gnojila

naravnost po smešni ceni. Gre za tomatovo žilindro, ki so jo v EE Agrokombinata na Velki izdali kmetom po 14 din, čeprav dobro vemo, da stane to gnojilo feo. jugomeja 15 din, prevoz po železnici 2 din, prevoz z železniške postaje do Velke 2 din, delavci, ki to gnojilo nakladajo in prevvažajo najmanj 1 dinar, uskladiščenje, razsip in upravno prodajna režija pa tudi minimalno 2 din po kg,

in znaša tedaj cena tega gnojila na Velki brez kakega dobička najmanj 20 din. K temu pripominam, da je cena tega gnojila na splošno 20 din, kajti to ceno ima npr. KZ G. Radgona, ki je tik ob železniški postaji. Tu torej vidimo, da ima EE Agrokombinata na Velki pri vsakem kilogramu izdanega umetnega gnojila za kooperacijo v travništvu 6 din izgube. To pa vsekakor ni smotno za kooperacijo kmetijske gospodarske organizacije in nima nič skupnega s stimulacijo, ki bi jo naj dosegla s kooperacijo. Nič boljša ni zadeva s kooperacijo v živinoreji. EE Agrokombinata na Velki je zadnji čas začela pravi slove za odkupom živine. Ker s sklepanjem pogodb ne dosežejo zaželenih rezultatov (kmetje so pač navajeni na zadruzo, s katero je več let kooperirajo in imajo vanjo tudi zaupanje), so začeli kupovati vse povprek tudi brez predhodno sklenjene pogodbe, mlado pitano živino po ceni, ki je zvišana še za kakih 15 dinarjev od cene, ki bi jo kmet pri zadruzi dosegel s prodajo po sklenjeni pogodbi. S takim delom so naše kmetovalce dobesedno zmešali, ustvarili tako zmedo, da sedaj kmetje trde, da je vseeno, če sklenejo pogodbo ali ne, ker je cena enaka, odnosno kmetje pogodb več nočejo sklepati misleč, če pogodbe nima sklenjene, ni vezan na prodajo ter lahko v takem primeru živino celo boljše prodaja.

Opisal sem le nekatere stvari in napake, toda teh je še mnogo več. Iz opisanega nazorno izhaja, kako se nepotrebno razmetavajo družbena sredstva tam,

kjer ni enotne politike in kjer se borita dva. Naša zadruga je za odpravo takega stanja ukrenila že številne ukrepe pri Gospodarski zbornici, pri Skupščini občine Maribor Center in drugod, toda do danes se še nihče ni zganil, čeprav je Skupščina občine Maribor Center pri svojem svetu za kmetijstvo in gozdarstvo imenovala posebno komisijo že pred letom, da bi to stanje uredila tako, da bi prišlo do eventualne pripojitve EE Agrokombinata na Velki k zadruzi in sicer predvsem zato, ker je ta enota oddaljena od svoje matične enote kakih 35 km in životari sama. Ta komisija pa se še do danes ni sestala. Po našem mnenju gre zgolj za »vodilne« pri EE Agrokombinata na Velki, ki verjetno vplivajo na to, da do združitve ne bi prišlo, kajti ravno vodilni pri tej enoti so se na vsakem pametnem razgovoru o združitvi krčevito z vsemi mogočimi triki branili, da bi prišlo do združitve.

V celi zadevi pa je najbolj zanimivo to, da se v EE Agrokombinata na Velki vkljub vsako leto večjim gospodarskim neuspehom in primanjkljajem dvigajo osebni dohodki, predvsem za vodilne kadre. Šef ekonomske enote dobi vsako leto zvišane osebne dohodke za kakih 15 do 20 tisočakov. Osebni dohodki se dvigajo tudi še za nekatere, dočim so osebni dohodki delavcev-težakov ostali več ali manj nespremenjeni, delavci težaki pa tudi nikoli niso nasprotovali združitvi z našo zadruzo, vendar tega zaradi stališč vodilnih ljudi niso upali povedati javno.

(Se nadaljuje)

ZGORNJA ŠČAVNICA

100 - LETNICA ŠOLE

Letos bodo v Zgornji Ščavnici slavili pomembno obletnico — 100-letnico šole. Na ta veliki dogodek se že sedaj skrbno pripravljajo. Posebno pripravljalni odbor v sklopu krajevne organizacije SZDL pripravlja načrt proslave, ki bo predvidoma junija ali enkrat v jeseni. Za dokončen datum se še niso odločili. Proslavo 100-letnice šole bodo verjetno združili z otvoritvijo obnovljenega kulturnega doma. Tako bi ta pomembna obletnica dobila še širši značaj. Na proslavo bodo povabili vse živce učitelje, ki so poučevali v tem kraju.

V OBNOVLJENIH ŠOLSKIH POSLOPJIH JE DELO OLAJŠANO

Kakor smo v našem listu že poročali, so v Ščavnici lani obnovili obe šolski poslopji. Nekaj sredstev je v ta namen prispevala občinska skupščina, precej pa so občani zbrali sami. Za obnovo poslopij se je zelo zavzemal tudi šolski upravitelj Rudi Roter, s katerim smo se tokrat pogovarjali. V obnovljenih poslopijih je delo olajšano. Na šoli aktivno delujejo mladinski in pionirski pevski zbor, šahovski, likovni, dramski in lutkovni krožek ter organizacija RK, ZMS, pionirska organizacija, šolska zadruga in šolska ter razredna skupnost. Učenci so tako vsestransko angažirani. Šola pa se močno približuje zahtevam reformirane šole pač glede na materialne možnosti, ki niso najbolj rožnate. Zanimivo je, da so v Zg. Ščavnici uspeli do maksimuma znižati število tistih, ki ne izdelujejo v drugih višjih šolah. Po pripovedovanju tov. Roterja razen dveh vsi absolventi ščavniške šole dobro uspevajo na drugih šolah.

PO DRUGI VOJNI IZ ŠČAVNICE 60 SLUSATELJEV NA RAZNIH SREDNJIH IN VIŠJIH ŠOLAH

Podatek s katerim so nam v Zg. Ščavnici postregli, je zelo spodbuden in optimističen. V stari Jugoslaviji se je zelo malo ljudi iz tega kraja šolalo na raznih drugih šolah. V letih pred prvo svetovno vojno, med njo in vse do druge svetovne vojne je po dokaj zanesljivih podatkih šlo na šolanje v srednje in višje šole le kakih 10 ljudi, medtem ko jih je v 15 letih po drugi svetovni vojni odšlo najmanj 60. Pri tem pa niso upoštewane razne strokovne in druge šole, ki niso v rangu srednjih oz. višjih šol. V te šole pa gre skoraj vsako leto nad polovica absolventov ščavniške osemletke.

Večje zanimanje za druge šole je zlasti od takrat, ko so v tem kraju uvedli popolno osnovno šolo. Prej so tisti, ki so želeli imeti popolno osnovno šolo hodili v Lenart, Apače, nekateri pa celo v Maribor. Morda še ta podatek: pred drugo vojno ni nobeden

učencev ščavniške šole postal učitelj, medtem ko jih je sedaj osem, ki so hodili v to šolo in sedaj poučujejo v raznih krajih Slovenije.

NEDELJSKA SOLA ZE PRED LETOM 1864

Zgodovina šolstva v Zg. Ščavnici je zelo pestra. Vsega skupaj ne bi spravili v naš list. Najstarejši prebivalci tega kraja pomnijo, da so imeli pouk celo v zasebnih stanovanjih in sicer še pred letom 1849. Tega leta pa šolska kronika že beleži prvo slovensko dvorazredno šolo, na kateri so sicer poučevali kasneje tudi tedensko eno uro nemški jezik. Sicer pa je bilo šolstvo že od vsega začetka v tem kraju izrazito slovensko usmerjeno. V teh prvih letih so imeli takoimenovane nedeljske šole, ki niso bile obvezne. Pouk so imeli običajno ob nedeljah. Poučevali pa so po navadi mežnarji in duhovniki. Za organiziran začetek šolstva v Ščavnici se smatra leto 1864. Tega leta so ustanovili redno 5 razredno osnovno šolo z neprekinjenim poukom v sloven-

skem jeziku. Da bi lahko začeli z rednim poukom, so pred sto leti zgradili prvo šolsko poslopje v tem kraju, ki se še dobro drži, čeprav je bilo dejansko samo dvakrat obnovljeno. Pri gradnji te šole so precej prispevali starši, v glavnem pa jo je finansirala država. Prvotno so bile v tej šoli tri učilnice in tri stanovanja za učitelje. Že takrat so poznali pokroviteljstvo. Nad šolo v Ščavnici je namreč leta 1870 prevzela pokroviteljstvo neka verska ustanova iz Gradca, ki jo je pomagala vzdrževati. K vzdrževanju pa so po svoje prispevali tudi starši. Ti so vsako leto brezplačno zagotovili dovolj drv za ogrevanje šolskih prostorov.

PRED DESETLETJI VEČJI ŠOLSKI OKOLIS

Šola v Ščavnici ni imela vedno sedanjega šolskega okoliša. Do leta 1886, ko so zgradili šolo v Lokavcu, je ščavniški šolski okoliš obsegal 11 zaselkov, po tem času pa samo 9. Kakor smo že rekli, šolanje v tistih letih še ni bilo obvezno, zato nas skoraj ne preseneča podatek, da je na pri-

Šolski upravitelj Rudi Roter

mer v šolskem letu 1864 šolo obiskovalo od 356 za šolo godnih otrok samo 163. Število šoloobveznih otrok (ta izraz se je udomačil pravzaprav šele v stari Jugoslaviji) se od vsega začetka šolstva v Ščavnici pa do danes ni bistveno spremenilo. O tem nam precej zgovorno govorijo tile podatki:

V šolskem letu 1965/64 obiskuje šolo 376 otrok, medtem ko jih je leta 1912 obiskovalo 377. Tega leta je prvi razred obiskovalo 83, drugi 74, tretji 65, četrti 76 in peti razred 79. Torej zelo velika obremenitev za učitelje, saj takrat niso imeli oddelkov. Pouk je bil od 9. do 15. ure z enournim odmorom.

O razvoju šole med drugo svetovno vojno ni mogoče kaj več napisati, saj je neznan zlikovec iztrgal prav te liste iz šolske kronike, ki govorijo o šolstvu med vojno. Znano je le, da so Nemci ob svojem prihodu izselili slovenske učitelje in sežgali okrog 3 tisoč knjig dveh šolskih in dveh krajevnih knjižnic.

KAJ SO RAZPRAVLJALI NA PRVEM RODITELJSKEM SESTANKU LETA 1945

Prvi roditeljski sestanek po osvoboditvi je bil t. 4. 1945. V šolski kroniki piše, da je bil takrat šolski upravitelj Ivo Matkovič. Na tem prvem sestanku so starši in učitelji govorili o nujnosti povezave med šolo in starši. Ustanovili so tudi takoimenovani roditeljski svet — nekak predhodnik šolskega odbora. Učitelji v Ščavnici so skupaj z drugimi tega leta ustanovili odbore OF, AFZ, mladinsko organizacijo, Rdeči križ in sindikat kmečkih delavcev in viničarjev. V kraju so se formirali kulturno propagandni svet. Tega leta so tudi izvolili več krajevnih odborov. Novembra 1945 so tudi prekrili obe šolski poslopji.

Končujemo tam, kjer smo začeli, namreč z naštevanjem akcij pri katerih so sodelovali učitelji in katerih pobudniki so bili tudi v večini primerov prav učitelji sami. Rezultati dela so tudi danes vidni. Delajo v številnih krožkih na šoli in v raznih dejavnostih na vasi. Torej ne bodo slavili samo 100-letnico šole, temveč tudi obletnico naporov in nesebičnih prizadevanj za dobrobit naše družbe.

Lani so v Ščavnici obnovili tudi šolsko poslopje, ki je bilo zgrajeno pred 100 leti. Na sliki zgoraj: pred obnovo, spodaj isto poslopje po obnovi

Piše: Jože Čeh, ing. agronomije

Gnojenje sadovnjakov

Povečanje pridelka sadja ne zadostuje samo preprevanje in trohnenje, temveč je potrebno tudi gnojiti z umetnimi gnojili. Iz gospodarskih razlogov se ne moremo zadovoljiti s tem, če drevje rodi vsako drugo ali tretje leto 5 do 6 tisoč kg sadja na ha. Rodnost pa je mogoče izboljšati le z rednim in izdatnim gnojenjem. Sadno drevo potrebuje gnojilo v najbolj ustrezni obliki, ker je v tem primeru tudi najbolj izkoriščeno. Tako gnojenje pa je mogoče doseči predvsem z umetnimi gnojili.

Po znanstvenih podatkih naj bi 1 ha jablanovega nasada (100 dreves) s srednjo rodnostjo 10 tisoč kg na ha gnojili:

Vrsta gnojila	Na ha	
	Na leg	Na drevo
N gnojila		
Nitromonkal ali kalciamon ali amon sulfat	400	4
P gnojila		
Thomasova žlindra ali superfosfat ali mikrofos	250	2,5
K gnojila		
Kalijeva sol 40% ali kalijev sulfat	400 500	4 5

N gnojila
Nitromonkal ali kalciamon ali amon sulfat 400 4

P gnojila
Thomasova žlindra ali superfosfat ali mikrofos 250 2,5

K gnojila
Kalijeva sol 40% ali kalijev sulfat 400 4
500 5

Na ha veliko sadno površino torej potresemo 900 do 1000 kg, na drevo pa 9 do 11 kg umetnih gnojil.

Sadovnjake z visokimi pridelki 20 do 50 tisoč kg sadja na ha naj bi gnojili v določenih raz-

merjih 1500 do 1700 kg na ha. S hlevskim gnojem in kompostom gnojimo, če le mogoče z večjimi količinami. N gnojila pospešujejo rast, P in K pa pospešujejo rodnost in vplivajo na kvaliteto sadja. Z P in K gnojili gnojimo v jeseni, pozimi ali zgodaj spomladi, medtem ko z N gnojili od marca do začetka junija.

Cez poletje in v jeseni z N gnojili (vštevši gnojnico in stranišnico) sadnemu drevju ne gnojimo, ker dušik pospešuje rast in se zato rast potegne v zimo ter je tako sadno drevje izpostavljeno zimski pozehi.

Da bi bilo gnojenje čim bolj učinkovito, je potrebno gnojiti v neposredni bližini sadnih korenin. Gnojimo v zunanji polovici obsega krone tako, da gnojilo podkopljemo ali podorjemo. V ta namen s plugom naorjemo 6 do 7 cm globoko eno do dve brazdi. V brazde natresemo določeno količino umetnih gnojil, brazde pa zatem zopet zagrremo in poteptamo.

Paziti moramo, da zemlje ne preorjemo pregloboko, ker lahko s tem poškodujemo korenine, kar je škodljivo.

Gnojiti niti nima pomena preblizu debla, ker tako gnojenje nima zadostnega učinka.

Kot za ostale kmetijske kulture, tudi v sadjarstvu kmetijske zadruge kreditirajo umetna gnojila in škropiva ter uslugo zaračunavajo v obliki odkupa sadja na podlagi tozadevne kooperacijske pogodbe.

Prihodnjic pa o tem: kdaj in kako škropimo sadno drevje.

Požrtvovalna krvodajalka

Kristina Bauman 16-krat darovala svojo kri

Naš sodelavec je v Gradišču v Slov. goricah obiskal krvodajalko **Kristino Bauman** iz Zg. Senarske, ki je za naše bralce odgovorila na nekaj vprašanj.

Na katero pobudo ste začeli dajati kri?

Med krvodajalce sem se vpisala, ko so me v Gradišču obiskali aktivisti Rdečega križa. Prvič je bilo malo treme, pa se je vseeno lepo izteklo. Zelo sem cenila brezplačni zdravniški pregled pred odvzemom krvi.

Kdaj ste prvič dali kri, koliko in kolikokrat ste doslej bili med krvodajalci?

Prvič sem kri dala 22. 11. 1956 leta. Dosedaj sem vsakokrat gotovo dala vsaj 275 kubikov. Dosedaj sem kri oddala 16-krat. Vsako leto se prijavim za odvzem krvi vsaj dvakrat.

Ali ste morebiti vi ali kdo drug v družini doslej že potrebovali tujo kri?

Tuje krvi ni potreboval doslej nihče v moji družini, pa tudi od bližnjih sorodnikov ne. Vem pa,

da je kri potrebovalo več bližnjih sosedov.

Kako je z vašim zdravjem?

Čutim se vedno zdravo. Imam sicer nekoliko zvišan krvni pritisk, zato mi je dajanje krvi tudi v osebno korist. Kri bi oddala še večkrat, na primer za Skopje, če bi jo večkrat odvezali.

Kakšna priznanja ste doslej že dobili?

Dobila sem rdečo, srebrno in zlato krvodajalsko značko. Dosedaj sem oddala kri tolikokrat, da bom kmalu imela pogoje za drugo zlato značko.

Kaj priporočate bodočim krvodajalcem?

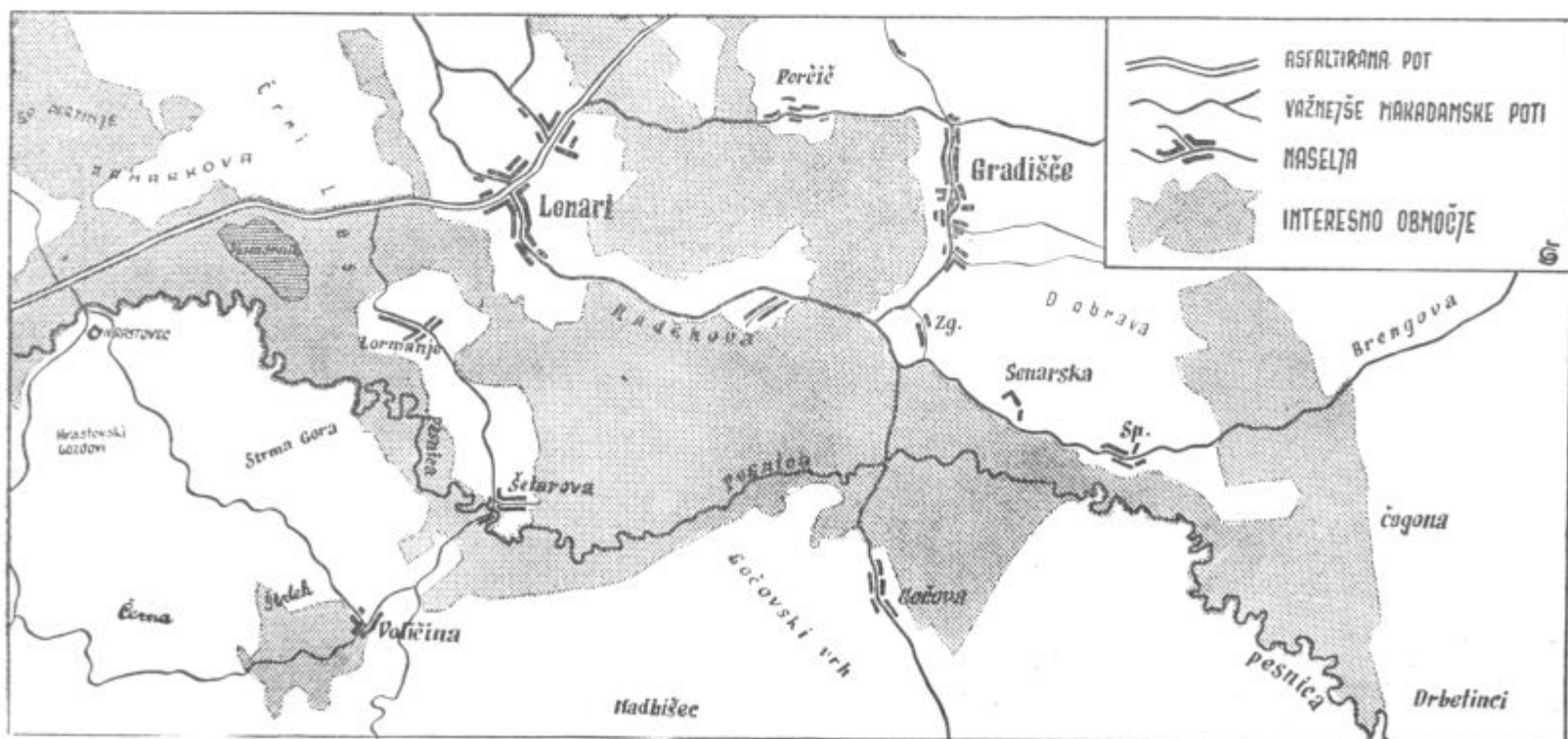
Mislím, da ni bolj humane akcije kot je krvodajalstvo. Zlasti mladini priporočam, naj se v velikem številu odziva pozivom za odvzem krvi. Naj se zavedajo, da bodo z oddajo krvi pomagali svojemu najbližjemu.

Slavko Štefanec

Naročite

»Domače
novice«

Interesno območje kmetijske zadruge Lenart

INTERESNO OBMOČJE V DOLINI PESNICE — Objavljamo zemljevid, na katerem je vidno interesno območje Kmetijske zadruge Lenart predvsem v Pesniški dolini. Kdaj drugič bomo objavili tudi interesna območja v ostalih predelih občine. Na označenem interesnem območju lenarška zadruga že zamenjuje in odkupuje zemljišča. Na tem območju pa bo isto opravljala tudi v prihodnjih letih. Zemlja se bo na tem območju odkupovala oziroma zamenjavala postopoma in še sedaj ni mogoče reči, kdaj bo kateri lastnik prišel na vrsto.

Lani v štirih tečajih AVTO MOTO DRUŠTVA šolali 133 voznikov motornih vozil

Avto moto društvo Lenart sodi med dokaj delavna tovrstna društva. Lani je v štirih tečajih obiskovalo pouk 133 kandidatov. Od tega v Gradišcu 33, Voličini 42 in v Lenartu 18.

V društvu imajo precejšnje težave s praktičnimi vozniki, saj nimajo dovolj instruktorjev, zato nekateri slušatelji hodijo na praktične vežbe v Maribor. Čestokrat pa se tudi zgodi, da je velik časovni presledek med teoretičnim delom pouka in praktičnim. V teh primerih pa večina kandidatov za voznike motornih vozil teorijo že precej pozabi. Društvo je v preteklem obdobju posvečalo premalo skrb preventivni dejavnosti, zlasti pa posvečalo majhno pozornost vzgoji šolske mladine.

FILMSKI spored

GRADISCE

26. aprila: »VODJA BANDE« — italijanski film.
1. maja: »VITEZ GRBONJA« — francoski pustolovski film.
3. maja: »SLUCAJ INSPEKTORJA SIRDINGA« — nemški kriminalni film.
10. maja: »NOC VELIKEGA NAPADANJA« — francoski pustolovski film.

LENART

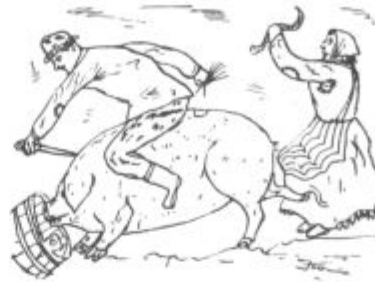
26. aprila: »BILA JE NOC V RIMU« — italijanski film.
1. do 3. maja: »POSEBEN NASMEH« — ameriški kinemaskopski film.
6. maja: »KAMIKAZE« — francoski film.
10. maja: »KARTAGINA V PLAMENIH« — italijanski film.
15. maja: »POLETJE JE KRIVO VSEMU« — jugoslovanski film.

VOLICINA

26. aprila ob 16. in 19. uri: »DR.« — jugoslovanska komedija.
3. maja ob 16. in 19.30: »KARNEVAL V NEY ORLEANSU« — ameriški zabavni film.
10. maja ob 16. in 19.30: »KAM S TRUPLOM« — italijanski film.

Kako si zamišljam klanje prašiča

Ivan Lorenčič, učenec osnovne šole iz Cerkvenjaka nam je to pot poslal risbo, ki jo priobčujemo. Risba predstavlja vsakoletno

zimsko opravilo — klanje prašiča kot si ga predstavlja avtor risbe Ivan Lorenčič.

Vabimo učence osnovnih šol in prosvetne delavce k sodelova-

Urejuje uredniški odbor: Ernest Smid, predsednik — člani: Edo Zorko, Mirko Košmerl, Jelka Firbas in Tone Stefanec — Odgovorni urednik Tone Stefanec — Uredništvo in uprava Lenart, Radgonska cesta 9 — Izhaja stalno na 8 straneh drugi in četrti četrtek — Letna naročnina 500 din, inozemstvo 900 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor štev. 601-11-608-103 — Ime: Občinski odbor SZDL Lenart — »Domače novice« — Tiska CP »Celjski tisk« Celje

nju z dopisi o delu in življenju na naših šolah. Če bo dovolj ustreznih dopisov in tudi zanimivih risb, bomo v listu odprli novo rubriko, ki bo izključno posvečena šolam in šolarjem.

Lep pozdrav tov. Ivanu, vsem učencem naših šol in vsem prosvetnim delavcem.

Uredništvo

Naši kraji na letu 1000

Piše: Franc Suman (19)

Ko se je zlitina v modelu strdila, se je izkazalo, da se je vlitje zvona zelo dobro posrečilo. Ta zvon so Lenarčani z velikimi svečanostmi spravili v zvonik.

Zvon je imel tako čist in jasen glas, da se ga je slišalo na Hrvaško. Ta zvon so Turki leta 1532 poškodovali. O zvonu, ki še sedaj visi v zvoniku lenarške cerkve je neki kronist zapisal, da je bil vlit leta 1573 in, da drugih podatkov o njem ni najti. Na spodnjem robu tega zvona sta dve vrsti napisov v latinici. V prvi vrsti so navedena imena ključarjev in drugih cerkvenih dobrotnikov. V drugi vrsti pa je napis posebnega zgodovinskega pomena in glasi v slovenskem prevodu nekako takole: V 1573. letu me je vlit Benedikt Tiering, zvonolivar in meščan v Velikovcu itd. Na zvonu so še upodobljena razna mitološka bitja. Na zvonu je

tudi upodobljen grob hrastovskih graščakov, ki so bili zaščitniki lenarške cerkve. Na drugi strani zvona je napis: »Če vidimo, da je mlada žena noseča in bi imela enega za poroditi, ga bomo po svojem imenu klicali — Bog z vami.«

Leta 1751 so Lenarčani naročili v zvonolivarni Terezije Maier v Gradcu dva manjša zvonova. Eden je bil težak 725 funtov, drugi pa 369 funtov. Oba zvonova so kasneje odstranili. Eden je počil, drugega pa so v prvi svetovni vojni raztopili za vojaške potrebe.

Leta 1785 je Terezija Damiš, hči Boštjana Damiša podarila manjši zvon, ki so ga ljudje nazivali cinkkling ali pa mrtvaški zvon. S tem zvonom so zvonili otrokom obojega spola nekaj minut neprekinjeno. Ženskemu spolu so zvonili nekaj minut z eno prekinitvijo, moškemu pa z

dvema prekinitvama. Na smrt obsojenim v Hrastovcu so zvonili, kakor hitro je prišel iz stolpa pa vse do gerihnega križa v Lenartu, kjer je obsojeni kleče opravil svojo zadnjo molitev. Zmolil je tri očenaše. Ko je vstal, je zvon utihnil, obsojenca pa so peljali še nekaj sto korakov proti gerihnemu mostu na Velki in ga malo pred mostom peljali na travnik do vislie. Tam so ga obesili. V Lenartu so zvonove kasneje še večkrat menjali. To pa je bilo vedno povezano z raznimi ceremonijami. Ob neki priliki je general Rudolf Maister napisal na slavalok postavljen v počastitev novih zvonov, ki je stal v Lenartu sledeče: Tvoj prednik šel je v bojni grom. Ti groma brani nas in dom. In tvoj domači mladi glas naj nam varuje trs in klas.

Na spomlad 1941 je sovražnik vdrl v našo deželo. Sovražnik je

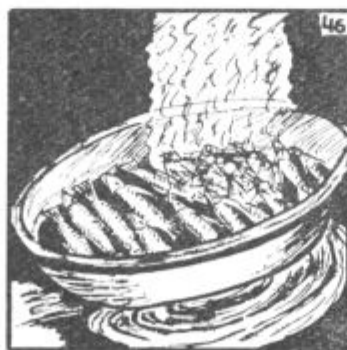
pobral vse zvonove razen velikega.

Leta 1538 so tedanji vladarji pri nas Herbersteinu podelili poleg starih običajnih pravic svojim nižjim stališem, vitezom in oboroženim hlapcem nižjo sodno oblast nad svojimi podložniki. Težji kazenski primeri so spadali pod višje ali pa tudi deželno sodišče. Zadnje je bilo neposredno podrejeno vladarju. Vladar je že v 14. stoletju začel prenašati višje in deželne sodne posle na grajska gospodstva, ki so zato morala imeti učene, sposobne in izprašane sodnike. Pozneje so dobila še grajska sodišča, ponekod pa tudi krvna sodišča. Tako sodišče je imel Hrastovec od 1512 do 1850 leta. Krvno sodišče se je takrat imenovalo privilegirano, kar je pomenilo pooblaščenno sodišče.

(Se nadaljuje)

Jakec je ubogal in je ugasnil ogenj. Postal je otožen, ker se je bal stričeve jeze. Pogosto ga je videl, kako osoren je bil do svoje žene in hčerke. Sedaj je prišel vmes ta ogenj... Jakec je pričakoval, da bo tepen. Ko je prignal živino domov, poln strahu, je ugotovil, da strica ni doma.

Do drugega dne se je stric pomiril. Jakcu je dal samo nekaj strogih nasvetov. Na paši drobni plamenčki niso nikoli več razveseljevali dečka.

V potoku, ki je poganjal mlin, je bilo precej večjih rib. Ko je bil živ še Franček, jih je lovil. Takrat jih je Katica cvrla v veliki ponvi. Bile so nad vse okusne.

Kadar poleti ni bilo strica doma, sta teta in sestrična dovolili Jakcu, da lahko lovi ribe. Takrat je visoko zavalhal hlačnice in s košem spletenim od vrbovega šibja zabredel v vodo. Nekaj časa je menal po njej, da je postala popolnoma kalna. Dno potoka je bilo namreč polno mehkega blata. V kalni vodi ribe niso mogle dihati.

Vsled tega so pomolile iz vode svoje glavice in pričele hlastati za zrakov. Jakec je šel s košem v smer, koder jih je bilo največ in jih je v njega zajel. Vlovljene ribe je metal v posodo v kateri je bila voda. Ko jih je naložil dovoljno količino, jih je pričel čistiti. Od tega opravila je bil ves popekan, vendar mu je bilo nad vse všeč.

IZ naših delovnih KOLEKTIVOV

Tokrat je naš obisk veljal zopet majhnemu delovnemu kolektivu v Lenartu. Na obisku smo bili pri električarjih rajona podjetja Elektro Maribor na Radgonski cesti v Lenartu.

Rajon v Lenartu zaposluje 9 električarjev, od tega enega tehnika, ki je tudi šef obrata oz. rajona, kakor imenujejo svoj delokrog. V podjetju Elektro Maribor v katerem sestavu je tudi lenarški rajon so prešli na skrajšani delovni teden že v začetku tega leta. Tako delajo sedaj normalni delovni čas osem ur, medtem ko so vsako tretjo soboto dela prosti. Pravijo, da bi radi imeli ob teh dnevih mir pred strankami, saj so sicer vedno na razpolago terekorekoč ob vsakem času. V podjetju Elektro Maribor kakor kaže sistematično skrbijo za vzgojo strokovnega kadra. Po pripovedovanju predstavnikov tega podjetja v Lenartu lahko vsi, ki se zanimajo za električarsko stroko, dobijo štipendijo pri tem podjetju. V večini primerov se potem, ko končajo šolanje, zaposlujejo v svojem domačem kraju, oz. občini. Tako imajo tudi v Lenartu 5 vajencev, ki jih bodo po končanem uku verjetno zaposlili kar doma.

Na lenarškem območju so pred leti zaposlovali le štiri električarje, ki so bili vsak čas na razpolago. Kasneje se je delokrog tako razširil, da so jih morali zaposliti več. V prihodnje pa bi zaposlili še več novih ljudi, zlasti v primeru, če bo prišlo do gradnje tovarne sadnih koncentratov. Lenarški električarski rajon se pretežno ukvarja z vzdrževanjem daljnovidov nizkonapetostnega omrežja, transformatorskih postaj in z odpravljanjem defektov, ki nastajajo na električnem omrežju ali v instrumentih ter raznih napravah zaradi raznih vremenskih nepravilnosti, predvsem zaradi neviht. Kot postransko dejavnost smatrajo razne vrste hišnih inštalacij, montažo enofaznih in trofaznih motorjev in hišnih priključkov. V svojem sklopu pa imajo še servisno službo. Njihova gospodarsko najbolj pomembna naloga je odklanjanje vzrokov zastojev v gospodarskih organizacijah, ki nastanejo zaradi električne napeljave. Zato čestokrat ob sla-

bem vremenu ne morejo ustreči drugim strankam, ki se nanje obračajo zaradi malenkostnih popravil, saj prav takrat po navadi pride do večjih zastojev v podjetjih, ki pa jih je potrebno odkloniti.

Delokrog Elektro Maribor, rajona Lenart je zelo velik. Začne se pri Pernici in dalje meji na Grušovo, Rogoznico, Strmec, Biš, Verjane, Čagono, Brengovo, Osek, Zerjavce, Zitence, Sp. Velko, Jurovski dol in Partinje. Na območju rajona Lenart je razdeljena postaja RTP v Oseku. Na istem območju pa imajo še 21 transformatorskih postaj, medtem ko so tri v gradnji. Eno pa bodo zgradili še v vasi Lormanje zato, ker je v tej vasi že precej električnih motorjev in potrošijo zato veliko toka. Gradbeni dela za transformatorski postaji v Hrastovcu in Zicah so že konča-

Elektro Maribor - rajon Lenart nudi servisne usluge

na in bodo vsak čas začeli z montažo električne napeljave in aparatov.

SERVISNE USLUGE NUDIJO V GLAVNEM V SVOJIH DELAVNICAH

Že v začetku našega pogovora o servisni dejavnosti so nam povedali, da ta dejavnost ni rentabilna in, da jo imajo bolj zato, da ustrezajo strankam kot pa, da bi si na tak način hoteli ustvarjati višji dohodek. V njihovih delavnicah opravljajo servisne usluge za proizvode, ki so bili izdelani v naslednjih tovarnah: Elektroindustrija in splošna montaža »EM« Maribor, Elektrostrojno podjetje »Tiki« Ljubljana, Tovarna električnega materiala »Elma« Ljubljana — Crnuče, Preduzeče »Sloboda« Čačak, Metalna industrija »Radiometalac« Leskovac in Fabrika za rashladu medij emajlirani proizvodi »Georgij Naumov« Bitola. Poleg tega opravljajo servisne usluge za za-

stopništva Poslovno združenje proizvajalca električnih aparatov »STANDARD« Beograd, Inostrana trgovska zastopstva »Tehnoservis« Beograd in Inostrana zastopništva »Rapid« Beograd. Največ servisnih uslug opravljajo za Elektroindustrijo in splošno montažo Maribor »EM«, ker je od tega podjetja mogoče dobiti skoraj vedno rezervne dele, medtem ko imajo z drugimi podjetji in zastopstvi večkrat precejšnje težave glede tega in ne morejo uslug vedno pravočasno in v redu opraviti. Servisne usluge rajon v Lenartu opravlja v glavnem v svojih delavnicah. Lahko poskrbi za prevoz nekega aparata v svoje delavnice, vendar mora stranka prevoz plačati po ceni, ki verjetno ne bi bila najbolj dostopna, zato je bolje, da stranke pripeljejo pokvarjene aparate same v delavnico, ker jih bo to manj stalo. V zares izrednih primerih pa so električarji pripravljene opravljati tudi na domu, vendar samo aparate, ki ne zahtevajo nekih specialnih popravil. Nekatere stranke včasih negodujejo,

Šef rajona Lenart tov. Matjažič

njak na teren in brezplačno nadzoruje podiranje drevja, tako da ne pride do poškodb električnega omrežja in kakšne nesreče. Če pa stranka ne pove, da bo podirala ob električni napeljavni in pride do škode, jo mora v celoti sama povrniti. Sedaj se nekatere stranke zaradi nudenja uslug obračajo večkrat na sedež podjetja v Maribor, čeprav jih po navadi od tam pošljejo v Lenart. V izogib nepotrebnih stroškov in potov na rajonu v Lenartu opozarjajo, da naj se stranke v katerikoli zadevi obračajo naravnost v Lenart, kjer jim bodo skušali ustreči, sicer pa bodo sami posredovali v Mariboru.

SLUŽBA PRIPRAVNOSTI OD 14. DO 6. URE ZJUTRAJ

Da bi ustregli vsem strankam, so električarji v Lenartu uvedli stalno službo pripravnosti. Dežurnega električarja lahko stranke dobijo v poslovnih prostorih na Radgonski cesti vsak dan od 14. do 6. ure zjutraj. Kvalificirani električar, ki dežura, je predvsem pripravljen pomagati takrat, kadar gre za napake v ključnih objektih, ki jih je potrebno popraviti takoj, da se lahko nadaljuje z redno proizvodnjo. Raznih manj pomembnih in zasebnih naročil v tem času ne sprejemajo, ker je za to dovolj časa v rednem delovnem času, ko je več ljudi na razpolago. V izrednih primerih, ko gre na primer za požar, je mogoče dežurnega takoj priklicati s posebno hupo, ki so jo vgradili ob vhodnih vratih. Na procelju zgradbe pa imajo montirano tudi skrinjico za razno pošto od naročil do pritožb strank.

KAKO JE S CESTNO RAZSVETLJAVO V GRADIŠCU?

To pot smo se tudi pogovarjali o tolikanj perečem vprašanju za Gradišče kot je cestna razsvetljava. Kot so nam na rajonu v Lenartu povedali, bodo v kratkem končali z montažo novih svetiljk iz pošiljke, ki je bila namenjena za Lenart. Torej bodo montirali svetiljke, kakršne so v lenarški cestni razsvetljavi. Računajo, da posledje ne bo prišlo do večjih defektov in, da bodo končno tudi Gradiščani imeli sodobno cestno razsvetljava.

Bralce tem potom opozarjamo, da bomo v prihodnji številki objavili izvleček iz tarife za prodajo električne energije, ki so nam jo zaradi objave odstopili. Izvleček iz tarife si skrbno preberite, saj so s 1. 1. 1964 nastale bistvene spremembe.

Zgradba Elektro Maribor, rajon Lenart na Radgonski cesti

ko morajo pri servisih plačati instalacije. Na rajonu v Lenartu so nam povedali, da so servisi brezplačno samo do priključkov, medtem ko je potrebne instalacije, ki nimajo neposredne zveze s priključkom, plačati.

POPRAVILA IN INSTALACIJE ELEKTRIČNIH NAPRAV NAJ BODO KVALITETNE

Po predpisih morajo vse nove instalacije oz. instalacije v novozgrajenih zgradbah opraviti podjetja oz. mojstri s potrebnim izpitom. Lahko pa razne manjše instalacije v starih zgradbah opravljajo tudi drugi, ki imajo ustrezno prakso. Obvezno pa je prijavitu Elektro Maribor, rajonu v Lenartu vse take instalacije. Strokovnjaki tega rajona bodo ugotovili, če so opravljene v skladu s tozadevnimi predpisi. Zlasti pa gre zato, če so dovolj varne. Bilo je že veliko primerov, ko so slabe instalacije povzročile nesreče s smrtnim izidom. Na drugi strani električarji tudi opozarjajo, da je potrebno s električnimi napravami kar se da previdno ravnati. Še vedno je veliko provizoričnih naprav, zlasti v jeseni, ko kmetje ob večerih opravljajo razna kmetijska dela. Takrat kaj radi napeljujejo razne žice, ki so premalo zaščitene in pride tudi tako do nesreč. Električarji celo menijo, da ne kaže samostojno popravljati niti varovalk, saj se večkrat vstavlja vložki zaradi katerih lahko pride celo do defekta v transformatorskih postajah. Vložki za varovalke stanejo 50 din. Ta cena je gotovo dostopna za vsakogar. Velike nepravilnosti se dogajajo tudi pri sečnji lesa v predelih, kjer gre skozi električno omrežje. Marsikdo podira in tega ne prijavi, čeprav bi to bilo v njegovo osebno korist. V Lenartu so nam na rajonu povedali, da v primeru prijave pride strokov-